

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/770/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414221733
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4414221733.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci žalobcov: 1/ H. D., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: R. XXX, 2/ Y. D., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko R. XXX, zastúpených: Advokátska spoločnosť, s.r.o. so sídlom Nové Zámky, Podzámska 32 IČO: 36 813 401, za ktorú koná JUDr. Tatiana Timoranská, advokátka, proti žalovanému: TELERVIS PLUS a.s., so sídlom Bratislava, Staré Grunty 7, IČO: 35 717 769, zastúpenom: JUDr. Vratislav Šteffek, advokát so sídlom v Bratislave, Nám. Martina Benku 6, o neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, o neplatnosť záložnej zmluvy a neplatnosť zmluvy o poskytnutí domáceho servisu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky z 15. júla 2015 pod č. k. 17C/283/2014-152, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 3414000002 zo dňa 31.03.2014 uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným je neplatná. Určil, že záložná zmluva zo dňa 31.03.2014 uzatvorená medzi žalobcami 1./2/ a žalovaným, ohľadom ktorej bol vklad záložného práva v katastri nehnuteľnosti Okresného úradu, katastrálneho odboru Nové Zámky povolený pod V 1637/14 a ktorý sa týka nehnuteľností v kat. území SV., zapísaných na LV č. XXX parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako parc.č. XXXX/X, záhrady vo výmere 1164 m², parc. č. XXXX/X zastavené plochy a nádvoria vo výmere 169 m², parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere 388 m², parc. č. XXXX/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 428 m² a domu so súp. č. XXX n a parc. č. XXXX/X je neplatná. Ďalej určil, že zmluva o poskytnutí domáceho servisu č. 3614000002 zo dňa 31.03.2014 uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným je neplatná. O trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V časti neplatnosti úverovej zmluvy uviedol, že je daný naliehavý právny záujem žalobcov na danom určení, pretože žalovaný sa na základe zmluvy po jej zospoplatnení domáhal plnenia 14 151 eur a u žalobcov je stav právnej neistoty, koľko mu majú v skutočnosti plniť. Daný právny vzťah účastníkov konania vznikol na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 3614000002 uzatvorenou podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z., so spotrebiteľských úveroch. Preto daný právny vzťah posúdil v zmysle citovaných zákonov v spojení s § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že zmluva spĺňa charakter spotrebiteľskej zmluvy, preto je podrobil preskúmaniu a dospel k záveru, že ako celok je neplatná, pretože nespĺňa predpoklady uvedené v § 4 ods.1 až 5 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.03.2014. Uviedol, že zmluva sa skladá zo VII článkov, pričom existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo extrémneho nárastu dlhu a postihu nehnuteľného majetku spotrebiteľa. Žalovaný tieto obavy naplnil, pretože oproti poskytnutému úveru 5 500 eur narástol dlh za necelých 5 mesiacov ku dňu zospoplatnenia dvojnásobne. V článku I. zmluvy je vymedzený predmet zmluvy bezhotovostný a bezúčelový úver vo výške 5 500 eur. Žalovaný však poskytol nižší úver o sumu 222 eur (1 euro ako prvú splátku +221 eur 1. splátka zo zmluvy o poskytnutí domáceho servisu) čo odporuje spotrebiteľskému právu. Preto obe splátky vyhodnotil ako neprijateľné zmluvné podmienky, pretože skutočná výška úveru musí korešpondovať poskytnutej čiastke úveru. Podľa čl. II. úverovej zmluvy bola dohodnutá ročná úroková sadzba 21,58

%, dohodnutá celková odplata 976,14 eura a mesačná splátka zahŕňala najprv splátku úroku a odplaty a po ich úplnom uhradení následne splátku istiny. RPMN bolo 41% a priemerné RPMN 25,36 %. Aj túto časť zmluvy vyhodnotil ako neurčitú a nezrozumiteľnú zmluvnú podmienku pre rozpor so zákonom. Uviedol, že odplaty za úver predstavujú úroky. Žalovaný zmluvu formuloval tak, že bude plnený úrok a dohodnutá odplata, pričom nie je jasné, čo je odplatou a táto skutočnosť nevyplýva ani z čl. III bod 1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere, z ktorej vyplýva, že dlžník má veriteľovi plniť celkovú čiastku 12 410 eur. Preto túto podmienku považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku pre jej neurčitosť. Rovnako považoval za neprijateľné a nepláné dojednania týkajúce sa najprv započítania úroku, odplaty a až následne istiny pre rozpor s ustanovením § 566 ods. 2 OZ. V článku IV zmluvy upravujúcom sankcie za meškanie a úhradu nákladov spojených s vymáhaním bol dlžník povinný platiť úrok z omeškania a zmluvnú pokutu 0,2 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Aj v tejto časti považoval dojednania za neurčité. Neprimeraná sankcia 0,2 % denne predstavuje 73% ročne počítanej z nominálnej hodnoty úveru. Neprijateľnosť zmluvnej pokuty predstavuje aj ďalšia sankcia za totožné porušenie záväzku a to paušálna náhrada nákladov spojených v súvislosti s vymáhaním dlžnej sumy vo výške 664 eur. Preto považoval zmluvnú pokutu v rozsahu 73 % ročne za neprijateľnú zmluvnú podmienku pre jej neurčitosť a nezrozumiteľnosť v časti určenia doby, do ktorej sa uplatňuje zmluvná pokuta vo výške 0,2 % denne z dlžnej sumy, pričom dlžná čiastka nie je jednoznačne definovaná. Ďalej uviedol, že sankčnú povahu má aj paušálna náhrada nákladov 664 eur v súvislosti s vymáhaním dlžnej čiastky. Táto podmienka je v rozpore s ustanovením § 121 ods.3 v spojení s § 54 ods.1 OZ. V článku V zmluvy bolo dohodnuté pravidlo umožňujúce bez súdnej kontroly vymôcť od spotrebiteľa plnenia z neprijateľných podmienok. Žalovanému nič nebránilo prediť nehnuteľnosť žalobcov. Po posúdení obsahu zmluvy a vykonaného dokazovania výsluchom účastníkov konania a svedkyne JUDr. B. došiel k záveru, že žalobcom neboli poskytnuté primerané vysvetlenia na posúdenie obsahu spotrebiteľskej zmluvy spĺňajúcej ich potreby a zodpovedajúcej ich finančnej situácii, neobdržali formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Žalobcovia žalovanú spoločnosť nikdy nežiadali o úver. Preto úverovú zmluvu vzhľadom na spôsob jej uzavretia, neprijateľné zmluvné podmienky, možnosť žalovaného zbaviť žalobcov majetku, vyhodnotil ako neudržateľnú a vyslovil neplatnosť zmluvy ako celku. Zároveň určil neplatnosť záložnej zmluvy zo dňa 31.03.2014 a zmluvy o poskytnutí domáceho servisu z 31.03.2014, ktoré sú od zmluvy o spotrebiteľskom úvere závislé.

Vzájomný návrh žalovaného zo dňa 16.01.2015 zamietol, pretože žalovaný sa domáhal plnenia zo zmluvy, ktorá bola určená za neplatnú.

Žalovaný napadol rozsudok v zákonnej lehote odvolaním. Namietal procesný postup súdu spočívajúci v nesplnení povinnosti podľa 114 ods.2 a § 120 ods.4 OSP, ktorým mu prvostupňový súd neumožnil zúčastniť sa vykonania všetkých dôkazov a vyjadriť sa k nim. Rozhodnutie považoval za nedostatočne a zmatečne zdôvodnené. Tým mu odňal možnosť riadne konať pred súdom. Namietal nesprávne právne posúdenie zmluvy spotrebiteľskom úvere. Uviedol, že právny vzťah mal byť posúdený podľa obchodného zákonníka, pretože úver je absolútny obchod. Preto mal prvostupňový súd posudzovať jednotlivé dojednania medzi účastníkmi konania podľa Obchodného zákonníka. Poukázal na ustanovenie § 497 a nasl. Obch. zákonníka upravujúce odplatu za poskytnutie úveru, ktorú treba odlišovať od dojednaného úroku, ktorý predstavuje cenu- výnos za poskytnutie úverovej zmluvy. Preto úverová zmluva jasne, zrozumiteľne určuje výšku úrokov 21,58 % z istiny ročne, aj celkovú odplatu 976,14 eura, ktorá má jednorázový charakter. Citoval rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15 Co 28/2014. Vyhodnotenie úverovej zmluvy ako celku považoval za nesprávne, pretože prvostupňový súd mal oddeliť niektoré časti právneho úkonu a tie vyhlásiť za neplatné. K zmluve o poskytnutí domáceho servisu uviedol, že túto službu si žalobcovia objednali podpisom zmluvy a ju využívali. Bola vypracovaná dokumentácia k úverovému prípadu a zabezpečil podanie návrhu na vklad záložného práva vrátane úhrady správneho poplatku. Preto je zmluva platná. K vzájomnému návrhu vzhľadom na jeho stanovisko k uvedeným zmluvám uviedol, že súdu nič nebránilo využiť moderačné právo. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedli, že žalovaný bol poučený v zmysle § 120 ods.4 OSP, čo vyplýva z obsahu zápisnice o pojednávaní, preto odvolací súd nemôže prihliadať na dôkazy ním predložené v odvolacom konaní. Nesúhlasili s tvrdením žalovaného o posúdení úverovej zmluvy ako absolútneho obchodného vzťahu, pretože ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá nevyklučuje aplikáciu všeobecných ustanovení §52 a nasl. OZ. Poukázali

na výpoveď svedkyne ktorá s nimi uzatvárala zmluva. Z jej výpovede vyplynulo, že im obsah zmluvy nevysvetlia. Žalobca 2/ nepodpísal zmluvu o poskytnutí domáceho servisu, úver vybavovala žalobkyňa 1/ a o jej poskytnutie nemali záujem.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa a konanie ktoré mu predchádzalo, byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, a preto rozsudok súdu prvého stupňa v podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ a ods. 2 OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný podal odvolanie v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. h/ a f/ OSP z dôvodu, že súd prvého stupňa mu odňal možnosť konať pred súdom a jeho rozhodnutie je nesprávne právne posúdené. Pri posúdení obsahu odvolania vyplýva, že žalobca odvolanie zdôvodnil predovšetkým ust. § 205 ods. 2 písm. a/ OSP, keď namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP a to predovšetkým k vade konania podľa písm. f/ citovaného ustanovenia spočívajúcej v tom, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Uvedenú vadu konania žalovaný videl v tom, že rozhodnutie prvostupňového súdu je zmätočné, nedostatočne zdôvodnené a tým nepreskúmateľné a prvostupňový súd nepostupoval podľa § 114 a § 120 ods.4 OSP. Preto odvolací súd pred tým, ako pristúpil k samotnému preskúmaniu rozhodnutia prvostupňového súdu z hľadiska jeho vecnej stránky, skúmal, či prvostupňový súd zaťažil svoje konanie namietanou vadou zo strany žalovaného a ktorú zákonnú povinnosť má odvolací súd skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 221 ods. 1 OSP.

Podľa § 120 ods. 4 OSP súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

Poučovacia povinnosť podľa tohto ustanovenia je obdobná ako poučovacia povinnosť súdu v rámci prípravy pojednávania. Súd je povinný pred procesným rozhodnutím o skončení dokazovania alebo pred rozhodnutím bez nariadenia pojednávania poučiť účastníkov v rozsahu, ktorý sa týka jednak času, do ktorého možno predložiť alebo navrhnúť dôkazné prostriedky, jednak dôsledku nesplnenia tejto povinnosti, t.j. o tom, že na neskôr predložené alebo označené dôkazy a skutočnosti súd neprihliada a tiež aj významu a použiteľnosti neskôr predložených alebo označených dôkazov a skutočností len v rozsahu a za podmienok uvedených v § 205a (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2011 sp. zn. 4 Cdo 117/2011).

Hoci splnenie tejto poučovacej povinnosti, ktorá predchádza vyhláseniu uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, má rozhodujúci vplyv na rozhodnutie vo veci samej, na možnosť napadnúť toto rozhodnutie v riadnom, prípadne aj v mimoriadnom opravnom konaní, pretože jej obsahom je významné obmedzenie možnosti predkladať alebo označovať v ďalšom konaní dôkazné prostriedky a skutočnosti, hoci objektívne existujú (tzv. neúplná apelácia), samotné uznesenie o vyhlásení dokazovania za skončené, nemôže mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej a nemôže prívodiť vážnejšiu ujmu na právach účastníkov.

Zodpovedanie otázok, či uznesenie, ktorým sa končí dokazovanie, je alebo nie je uznesením upravujúcim vedenie konania, bezprostredne súvisí s dokazovaním ako zákonom upraveným postupom súdu, ako aj účastníkov konania, na základe ktorého súd získava pre rozhodnutie podstatné skutkové poznatky o veci, ktorá je predmetom konania. Zisťovanie skutkového stavu, ktorý je pre súd základom jeho rozhodnutia, možno označiť za jednu z najdôležitejších a najnáročnejších činností súdu vôbec, pretože iba súd je subjekt, ktorý určuje, čo sa bude dokazovať, ako bude dokazovanie prebiehať, ktoré skutočnosti bude považovať za preukázané a ktoré dôkazy vykoná [§ 120 ods. 1 OSP (významné povinnosti patria v rámci dokazovania aj účastníkom konania)], nemožno mu uprieť možnosť, následne, aj za situácie, keď vyhlásil procesné uznesenie, ktorým sa končí dokazovanie, aby toto svoje

rozhodnutie zmenil a pokračoval v konaní, ak pre rozhodnutie o veci, ktorá je predmetom konania potrebuje získať ďalšie podstatné skutkové poznatky. Uznesenie, ktorý sa končí dokazovanie preto je uznesením upravujúcim vedenie konania, preto súd nie je ním viazaný (§ 170 ods. 2 OSP.).

Žalovaný namietal nedodržaný postup pri príprave pojednávania podľa § 114 OSP a poučovacej povinnosti podľa § 120 ods.4 OSP. Z obsahu spisu vyplýva, že po rozhodnutí predbežnom opatrení žalovaný doručil súdu 27.03. 2015 žiadosť o doručenie návrhu na začatie konanie, ktorý mu bol doručený spolu s predvolaním na pojednávanie 10.04.2015. Z obsahu predvolania na pojednávanie na deň 22.05.2015 vyplýva, že žalovaný bol poučený podľa § 120 ods.4 OSP v poslednom odseku predvolania zo dňa 07.04.2015(čl 95). Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil. Z obsahu zápisnice vyplýva, že pojednávania sa zúčastnil zástupca žalovaného, ktorý poveril advokátskeho koncipienta Mgr. Jaroslava Likériho .Tento bol na pojednávaní podrobne vypočutý, kládol otázky vypočúvanej svedkyni. Na záver pojednávania boli účastníci konania poučení podľa § 120 ods. 4 OSP a právny zástupca žalovaného nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania. Dal na zváženie súdu vypočúť sprostredkovateľku uzatvorenia zmluvy pani B. a za tým účelom bolo odročené pojednávanie. Po oznámení jej adresy žalovaným bola predvolaná na pojednávanie a vypočutá na pojednávaní dňa 24.06.2016, ktorého sa zúčastnil Mgr. Likér a svedkyni kládol otázky. Aj na tomto pojednávaní pred udelením záverečných návrhov boli účastníci poučení podľa § 120 ods.4 OSP a zástupca žalovaného nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.

Preto tvrdenie žalovaného, že mu prvostupňový súd odňal možnosť konať pred súdom pre nepoučenie podľa § 120 ods.4 OSP a znemožnenie mu vyjadrovať sa k vykonávaným dôkazom nie je pravdivé. Prvostupňový súd ho celkovo 3 krát poučil podľa § 120 ods.4 OSP. Uvedená namietaná vada konania preto nebola zistená a prvostupňový súd postupoval v súlade s ustanoveniami OSP.

V ďalšej časti namietal žalovaný nedostatky odôvodnenia rozsudku a jeho nesprekúmateľnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods.

1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Podstata základného práva priznaného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú. Základné právo na súdnu ochranu teda nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t.j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva

na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochranu základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivé súdne konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgiadis v. Grécko z 29. Mája 1997, Recueil III/1997).

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia dospel k záveru, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie na preukázaní naliehavého právneho záujmu na danom určení, neprijateľných zmluvných podmienkach, pre ktoré zmluvu považoval na neudržateľnú ako celok a preto ju posúdil za absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ. Správne v dôvodoch rozhodnutia citoval ustanovenia § 52 ods.1,2,3,4, § 52a ods. 1,2, § 53 ods. 1,2,3,5,6, §54 ods.1,2 OZ platného v čase uzavretia úverovej zmluvy a ustanovenia § 1 ods.2, §2 písm. a,b, § 4 ods. 1,2,5,6 zákona o spotrebiteľských úveroch platného ku dňu 30.04.2014, ale podľa názoru odvolacieho súdu tieto právne normy na daný zistený skutkový stav nesprávne aplikoval a napriek citácii § 41 OZ, toto ustanovenie v dôvodoch rozhodnutia dostatočne a presvedčivo nezdôvodnil.

Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci konania uzavreli 31.03.2014 úverovú zmluvu. Z bodu I vyplýva, že veriteľ poskytuje dlžníkovi bezhotovostný úver 5 500 eur. Účastníci sa dohodli, že úver bude vyplatený v dvoch častiach. Z prvej časti bude vyplatená pohľadávka spoločnosti Slovenská sporiteľňa a.s. vo výške 2000 eur na jej číslo účtu a druhá časť úveru bude vyplatená vo výške 3278 eur bezhotovostne na účet dlžníka do 2 dní po podaní návrhu na vklad záložného práva k nehnuteľnosti. Prvá splátka je splatná ku dňu vyplatenia úveru. V bode II sa účastníci dohodli na úroku 21,58 eura za poskytnutie úveru z istiny ročne a celkovú odplatu 976,14 eura, pričom úrok a odplata sú splatné mesačne pozadu, RPMN činí 41%, priemerná je 25,36 %. V bode III si dohodli, že dlžník a spoludlžník uhradia veriteľovi 12 410 eur v 4 splátkach po 1 euro, v pravidelných 55 mesačných splátkach po 222 eur a 60. splátku vo výške 196 eur s tým, že prvá splátka bude splatná ku dňu vyplatenia úveru a každá nasledujúca vždy k 20.dňu každého nasledujúceho mesiaca počínajúc mesiacom májom. V bode IV boli dojednané sankcie za omeškanie a náhrada nákladov spojených s vymáhaním. Účastníci sa dohodli, že v prípade omeškania je dlžník povinný platiť úrok z omeškania. Ďalej sa dohodli na zmluvnej pokute 0,2% z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Požadovanú výšku nákladov dohodli v sume 664 eur. Súčasťou zmluvy bol vystavený splátkový kalendár podpísaný žalobcami. Z prehľadu transakcií od 01.04.2014 do 30.05.2014 vyplýva, že 03.04.2014 bola poukázaná na účet žalobcu suma 3 278 eur od žalovaného a 1335,44 eura od spoločnosti Finance4you a.s. Žalovaný zaslal súdu 26.05.2015 žiadosť žalobkyne o poskytnutie úveru zo dňa 19.03.2014, ktorú podpísali obaja žalobcovia a žiadali o poskytnutie úveru vo výške 18 000 eur. Súčasťou boli štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere zo dňa 28.03.2014 podpísané oboma žalobcami. Ich platnosť na pojednávaní spochybnili. Žalovaný sa vzájomným návrhom domáhal zaplatenia sumy 12 409 eur s príslušenstvom, pretože žalobcovia zaplatili len 1 splátku v sume 1 euro.

Prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie na absolútnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 OZ, podľa ktorého je neplatný právny úkon, ak svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, obchádza zákon a sa prieči dobrým mravom. V prípade spotrebiteľskej zmluvy treba vychádzať zo zásady, že zmluva(okrem neprijateľných podmienok) je platná a záväzná. Pri posudzovaní daného právneho stavu je potrebné vychádzať zo všeobecných zásad pre posudzovania platnosti (čiastočnej platnosti) právnych úkonov. Preto dôsledky neplatnosti neprijateľnej podmienky na zmluvu treba posudzovať podľa ustanovenia § 41 OZ v spojení s § 53 ods.5 OZ. Súd má primerane(analogicky) postupovať pri hodnotení úkonu pri ktorom je neplatná len časť úkonu. Iná je situácia, ak v dôsledku neprijateľnej zmluvnej podmienky je neplatná celá zmluva. Tak tomu bude vtedy, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo obsahu právneho úkonu alebo okolnosti za ktorých k úkonu došlo, vyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Pri naplnení uvedených predpokladov je úvaha o neplatnosti celého právneho úkonu aktuálna vždy, ak právna úprava *expressis verbis* neupravuje právne dôsledky neprijateľnej podmienky. Za takúto právnu úpravu nemožno považovať ustanovenie § 53 ods.6 OZ.

Ak má neplatnosť právneho úkonu spočívať v okolnostiach, za ktorých došlo k úkonu, je potrebné venovať pozornosť ustanoveniu § 49a OZ, pretože existencia možného dôvodu neplatnosti celého právneho úkonu spočívajúcom v okolnostiach, za ktorých k nemu došlo, je spravidla dôsledkom omylu vyvolaného dodávateľom. V prípade omylu musí ísť o omyl podstatný, bez ktorého by osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento úkon neurobila. V prípade omylu sa jedná o relatívnu neplatnosť právneho úkonu, ale ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. s tým nekorešponduje.

Prvostupňový súd vyhodnotil poskytnutie úveru v nižšej sume zníženej prvú splátku 1 euro a 1.splátku 222 eur za domáci servis, odplatu 976,14 eura a ročnú úrokovú sadzbu 21,58 eura ,zmluvnú pokutu, paušálnu náhradu nákladov 664 eur v súvislosti s vymáhaním pohľadávky,(ktorú žalovaný neuplatnil) ako neprijateľné zmluvné podmienky a na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že zmluva ak celok je neudržateľná. Odvolací súd sa s jeho názorom nestotožnil, pretože sa vôbec dostatočným spôsobom nevysporiadal s ustanovením § 41 OZ a neposúdil, či jednotlivé dojednania v zmluve zakladajú len neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré je možné oddeliť od zmluvy týkajúcej sa hlavného dojednania a primeranosti ceny a tieto v súlade so zákonom modifikovať. V tejto časti je odvolanie žalovaného dôvodné. Preto prvostupňový súd bude vo veci ďalej postupovať v zmysle vyššie uvedených kritérií a posúdi opätovne úverovú zmluvu a na ňu nadväzujúce zmluvy, záložnú zmluvu a zmluvu o domácom servise.

Žalovaný podal vzájomný návrh na zaplatenie 12 409 eur s príslušenstvom. Prvostupňový súd žalobu zamietol s odôvodnením, že sa domáhal plnenia zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a nie iného plnenia, ktorého by sa mohol titulom neplatnej zmluvy domáhať.

Konanie sa začína na návrh (§ 79 ods. 1 OSP). Žalobca je povinný objasniť v žalobe okrem iného rozhodujúce skutočnosti, to znamená, skutok, ktorý má byť predmetom konania, pričom z obsahu žaloby musí byť jasné, čoho sa domáha (žalobný petit). V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním rozhodujúcich skutočností, ktorými navrhovateľ svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom uvedeným v žalobe v spojitosti so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú údaje, ktoré sú celkom nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť, a ktoré v prípade, že budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť. Právny dôvod požadovaného plnenia vyplýva zo súhrnu vykreslených skutkových okolností a žalobca nie je povinný uvádzať ustanovenie zákona alebo iného právneho predpisu, ktorým svoj nárok odôvodňuje. Právna kvalifikácia nároku navrhovateľom nie je pre súd záväzná, lebo právne posúdenie veci podľa predpisov hmotného práva patrí súdu. Ak nárok na peňažné plnenie vychádza zo skutkového tvrdenia, ktoré umožňuje posúdiť uplatnený nárok po právnej stránke, i podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, poprípade to dovoľujú výsledky vykonaného dokazovania, podriaďiť uplatnený nárok pod iné hmotnoprávne ustanovenie, než akého sa žalobca dovoľáva, je povinnosťou súdu takto nárok posúdiť a to bez ohľadu, či je v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia uvedený alebo nie. Skutkovým vymedzením žaloby je súd viazaný, a nemôže navrhovateľovi priznať plnenie na základe iného skutkového základu, lebo by tak rozhodol o inom nároku, než je predmetom konania. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 22.05.2015 vyplýva, že súd poučil účastníkov konania podľa § 118 ods.2 OSP. Aké skutočnosti oznámil účastníkom konania zo zápisnice nevyplýva a na ďalšom pojednávaní už iba oboznámil výsledky vykonaného dokazovania. Úverovú zmluvu vyhodnotil ako neplatnú. Žalovaný sa domáhal peňažného plnenia, preto bolo jeho povinnosťou zaoberať sa jeho nárokom a tento nárok posúdiť po právnej stránke a nie žalobu zamietnuť s odôvodnením, že žalovaný sa domáha plnenia zo zmluvy. Právny názor prvostupňového súdu v tejto bol už dávno prekonaný ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Odvolací súd len dodáva, že spotrebiteľský úver je asynalagmatický záväzok. Ak plnila len jedna strana, synalagma nevzniká.

Povinnosťou prvostupňového súdu bude vykonať dokazovanie v naznačenom smere a vo veci opätovne rozhodnúť. Odvolací súd dáva do pozornosti prvostupňovému súdu, že pojednávanie vedie predseda senátu a ten rozhoduje, ktoré dôkazy budú vykonané a akým spôsobom. Spravovací a kancelársky poriadok v § 52 ods.5 uvádza, že do zápisnice o pojednávaní sa uvedie len podstatný obsah výpovedí a prednesov a len ak je to dôležité, zapíše sa výpoveď doslovne, prípadne sa uvedú jednotlivé otázky a odpovede k nim. Zo zápisnice o výsluchu svedkýň prvostupňový súd protokoloval všetky otázky a odpovede v priebehu konania, zápisnice sú ťažko čitateľné a podľa názoru odvolacieho súdu tak ako boli kladené otázky a odpovede, nezodpovedá priebeh pojednávania a spisovanie zápisnice spravovaciemu poriadku, pretože sa nejednalo o tak dôležité výsluchy, pre ktoré by bolo potrebné zapisovať doslovné vyjadrenia a otázky a prvostupňový súd mal do zápisnice zahrnúť len podstatné skutočnosti.

Vo svojom novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods.3 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.